

Masarykova univerzita
Pedagogická fakulta
Výtvarná výchova, vizuální tvorba

Indie

Bakalářská práce

Vypracovala: **Marie Tomanová**
Vedoucí práce: **Mgr. Petr Kamenický**

Brno, 2007

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem tuto bakalářskou práci vypracovala samostatně a uvedla v ní veškerou literaturu a zdroje, které jsem použila.

V Brně dne:

.....
Marie Tomanová

Poděkování

Ráda bych tímto poděkovala Mgr. Petru Kamenickému za odborné vedení mé bakalářské práce, poskytnuté rady a připomínky a za jeho čas. Dále bych chtěla poděkovat manželovi a jeho rodině, kteří mi poskytli veškerou péči v Indii a umožnili mi tak prožít krásnou cestu. A Haně a Lukášovi, kteří mě doprovázeli.

Je brzo ráno. Stojíme na pražském letišti a vzrušením mi buší srdce. Motáme se po halách a snažíme se s kufry dostat na správné místo, odbavit se a nasednout do letadla s konečnou stanicí Indie. Dlouho připravovaná akce se stává reálnou. Čeká mě krásná indická svatba! Ano, já letím do INDIE. Nějak tomu pořád nevěřím a vůbec netuším, co mě čeká. Jsem krásně naivní a čistá, naprosto připravená se nechat po několik nastávajících týdnů šokovat úplně všim.. Doletět do Indie s přestupem ve Vídni, to byl teprve začátek.

V New Delhi jsme vystoupili z letadla pozdě v noci a na letišti nás čekalo vyplňování různých dokumentů a fronty k přepážkám. Takže trvalo, než jsme dorazili k východu a přivítali se s rodinou. Byla jsem ospalá a vůbec jsem nevěřila, že už jsme venku z letiště. Myslela jsem, že jsme v nějaké přestupní hale, ve které bylo bůhví proč jak v pračce. Vzduch byl horký, vlhký a tak hustý, že vdechovat ho bylo strašně obtížné.. Po pár minutách jsem si uvědomila, že už jsme opravdu na čerstvém indickém vzduchu a na tohle si budu muset zvyknout.. Během chvíle jsem byla orosená a mokrá jak kostelní myš a křepčila jsem radostí! Měla jsem nefalšovaný kulturní šok a ocitala se v naprosté euforii! Poskakovala jsem kolem ještěrek, co jsem uviděla hned na první zdi a kolemjdoucí Indové ze mě měli atrakci. Bílá holka, mladá, vískající a s kamerou.

Rom nás zavedl k jejich autu, kterým se pyšnil, což mi ze začátku vůbec nebylo jasné proč. Pak jsem pochopila, že auťák, co má klimatizaci, že z toho dostanete rýmu, je tak pro pět lidí, ale jede vás jedenáct a má docela příjemný klakson, že to je fakt něco. Jeli jsme nočním Dillí asi hodinu a já jsem nepřestávala zírat, jak jsou ti Indové šílení. Auta se řinula ze všech stran, troubila a přednost se řešila pro mě nepochopitelným způsobem. Musela jsem se pořád smát, jak je to neuvěřitelné a že tohle prostě nepřežijem! A to byl teprve noční provoz, to jsem mohla být vlastně docela klidná.

Zastavili jsme v klidné uličce, vystoupili jsme z auta a začala další vítací mašinérie. Dojeli jsme do bratrova domu v Gurgaonu na kraji New Delhi, bylo půl čtvrté ráno a mě pohltilo dusno jako na letišti. Byla jsem lepkavá a upocená, těšila jsem se na sprchu. To ale není tak jednoduché... Sprchy v Indii nejsou v každém domě. Na vesnici jsme se polívali kbelíčkama a vodu jsme měli ze studny. Tady ve městě je přísun vody omezený. Teče jen dvě hodiny ráno a večer a řeší to tak, že na střeše mají černé barely, do kterých načerpají vodu a zároveň ji ohřívají. Takže mě čekalo osvěžení až ráno. Ale

naproti tomu, jak to tu s vodou funguje, jsou velmi čistotní a sprchují se dvakrát denně. Na uvítanou dostanem panáka whisky. Rom nás seznamuje se svým bratrem a jeho ženou. Bratr je strašně starostlivý a nesmělý mladý muž, který na indické poměry vydělává docela slušné peníze v Hondě. Sheldya, krásná mladá Indka, které dodávají brýle evropský vzhled a vznešenost, je paní domu. Má můj obdiv. Je skromná a báječně vaří špenát s tofu. Na to nezapomenu. Dům si nijak důkladně neprohližíme, těším se akorát tak na postel a přemýšlím, jestli se i zítra vzbudím v Indii nebo je to jen další z mých před-indických představ.

Netuším, jak se mi povedlo usnout, ale připisuji to whisky a slibuji jí věrnost. Otevřela jsem oči. Ležela jsem na manželské posteli v malém pokoji a nade mnou větrák. Točí se nepřetržitě celou noc. Celý den. A dělá zvuky jako dech našeho bernského salašnického. Ze začátku jsem měla pocit, že tam prostě musí někde ležet! Rozřezává ten těžký vzduch a míchá ho v kruzích. Koukám na něj. Je to uklidňující. Na oknech jsou dřevěné žaluzie, nejsou zasklené. Výplně jsou pouze drátěné sítky. Stejně neprosklené dvířka vedou na malý balkónek, který ale trčí do dvora. Teda, to vlastně znamená, že se z něj díváte do dalších tří hned namáčklých, dlaždicemi vysazených dvorků u sousedů. Takže si tam připadáte jako voažeři, protože nic jiného než jejich životy odtud nevidíte.. Často, když jsem v noci horkem nemohla spát, koukala jsem se do oken hlučného páru, ale žaluzie mi schovávaly očekávané obrázky. Zato odpoledne jsem pozorovala, jak paní na starém stroji dennodenně šije a sklání se.

I teď, jak jsem se vzbudila, cítila jsem všudypřítomné vedro a tenká přikrývka se na mě lepila. Jsme v Indii, je období před monzuny a poprvé zažívám hmatatelné vlhko. A poprvé se budu vdávat! Čeká mě indická svatba.

Rom Harsh. Rom Harsh je můj snoubenec. Seznámili jsme se dlouho před cestou do Indie a jeho rodina se na mě velmi těšila a připravila mi neuvěřitelnou pohostinnost. Jsou brahmáni. Mají obrovské rýžové pole a krásnou rozestavěnou vilu na jednom z konců Ambaly. Rom byl celé naší tříčlenné výpravě velkou oporou a zajišťoval nám bezpečný pobyt. Byl neuvěřitelný. Ind s evropským vnímáním, muž, který poznal dva konce světa. Má bratra, u kterého jsem se právě vzbudila, a sestru, která už je vdaná. Rodiče žijí ve vesnici Hamid Pur ve státě Haryana, kam jsme se vypravili až o pár dní později, a starají se o rýžové pole, které jsou jedním z hlavních příjmů. A radostí. Mně

bylo na rozlehlých pláních, daleko od ruchu přeplněných měst, provozu a žebráků všeho druhu, nejlépe. Brouzdala jsem se po kolena vodními lázněmi, ve kterých mladá, už rozesazená rýže do pravidelných řádků rostla, a honila jsem vážky. Jako u nás lítají mouchy nebo komáři, tady byla hejna barevných vážek a tryskala kolem. Na obzoru byly Himaláje a nedaleko pastevka hnala stádo buvolů. Mladí kluci se na nás jezdili dívat na kole. Byli čtyři a vážně nechápu, jak dokázali jet všichni na jednom kole. Ale frajersky si stoupli opodál, ubalili si cigárko a koukali, jak se Evropané zahalení v šátcích koupou. Aby měli na polích dostatek vody, je uprostřed vyhloubená studna, ze které čerpadlo žene vodu z neuvěřitelné hloubky. Je studená jak led a krásně čistá, tak, že se dala pít. Jinak jsme se odvažovali pít jen balenou. Vedle studny stojí zděný přístřešek o jedné místnosti, kde přespávají lidé, kteří rýži obhospodařují, aby nemuseli nikam jezdit. Často by se ani neměli jak dopravit. I když autobusová doprava je velice hustá a spoje do nejrůznějších koutů jezdí co pár minut. I přesto jsou přečpané. Pole jsou rozdělené na velké obdélníky, kde je rýže v různých stádiích růstu. Sklízí až dvakrát za rok a zralá rýže je vyšší než já. Chutná báječně. Doma jsem rýži zrovna neholdovala, ale tady byla často záchranou. Jídlo bylo tak pálivé, že sabdži i zeleninové přílohy jsem zajídala dvojitou porcí rýže, aby mi neuhořela pusa. Kuchyně se nám zdála monotónní, ale ve skutečnosti byla pestrá. Pokaždé jsme měli na kovovém tácku rozděleném do kalíšků polévku, pikantní omáčku a zeleninovou směs. Přikusovali jsme chlebové placky chapati. Často tam byl i sladký dezert v podobě nudlí nebo nějakých kuliček ve sladkém mléku, který se jmenuje saymiya. A rýže. A pokaždé jsme se dosyta najedli. A orosilo se nám čelo. Ale to se rosilo i Indům.

Když jsme poprvé přijeli do vesničky k rodičům, bylo to strašně milé. Maminka je drobnější paní s velkým charisma a nemluvila vůbec anglicky. Připadala jsem si jak v jiném světě. Seděli jsme na pletených křesílkách na dlážděném dvorku a nad hlavami se nám klenul krásný ovocný strom. A hned jsme z něj dostali pohoštění. Plody, které jsem do té doby neviděla, byly světle žluté a chutnaly jako něco mezi broskví a melounem a podávaly se posypané solí, co smrděla po sirovodíku. To tomu trochu ubíralo na dokonalosti a Hana pokaždé, co se jimi přejedla, dostala průjem. Tak jsme tam seděli, koukali na sebe s maminkou a usmívali se. Snaha o konverzaci byla, ale naprosto komická. Ta paní s rudými henovými vlasy nám všechno vysvětlovala rukama. Později

jsme už spolu nepotřebovaly slova. Byla úžasná. Po večerech nám za tmy zpívala hinduistické svaté písně a byl to neuvěřitelný zážitek. Tatínek měl taky vlasy nabarvené henou a nejraději se zdržoval na polích, kde taky často přespával. Mají postavenou vilu v Ambale, ale on neustále tvrdil, že do města nepůjde a zůstane tady. Domek měli malý, bez elektřiny. Teda vlastně s elektřinou, ale ono to na vesnici není tak jednoduché. Drátů je všude spousta, ale často jsou přetížené nebo odpojené, takže elektřina je tu tak tři, čtyři hodinky denně. Jinak svítí svíčkama, perou v ruce a vaří na ohni. Na elektrický proud tu prostě není spoleh.

Takže speciálně pro naši návštěvu byl domluvený jeden exklusivní generátor! Sehnali ho až ve vedlejší vesnici a my jsme ho měli hned za zdí pokoje, kde jsme spali. Takže nám sice celou noc fungoval větrák a světlo, ale zato nám za hlavami nechutně hučel generátor na naftu, u kterého se nedalo spát. Buď klid nebo vedro k zalknutí. Jen mě mrzí, že za náš rozvířený hutný vzduch zaplatili nespavostí i spousty sousedů. Ale nikdy nic neříkali, zato nás obdivně zdravili a okukovali. Většina lidí tu v životě neviděla Evropana. Místy jsme si připadali jak z jiné planety. Lidi se zastavovali, dívali se s neskrytým úžasem a ukazovali na nás. Přemýšlela jsem, jestli mají radost nebo strach. Nebo prostě jen zážitek. Stejně jako my. A ještě zpět k větrákům. Ty byly opravdu doplňkem interiéru. Nejlepší byly ty velké, vypadaly jak bedny na nožičkách a uměly foukat ledový vzduch nasycený mraženými kapičkami vody. S takovým jsme usínali a ráno se budili.

Dva dny na to, co jsme přijeli do vesnice, se konala velká sláva. Chystal se svatební obřad a dojeli příbuzní. A ti, co nedojeli, ty jsme potom jeli navštívit my. A v Indii je příbuzný skoro každý, takže po zbytek pobytu jsme jezdili po návštěvách. Ráno, když jsem se vzbudila, Rom už byl dávno ve městě a sháněl svatební cukroví. Já jsem vůbec netušila, co se bude dít, nechtěl mi svatební ceremoniály prozradit dopředu, prý, abych si je vychutnala přímo. Maminka se mě ujala. Musela jsem se celá umýt a smýt nečistoty. Poté začalo strojení. Ještě se setrou mě oblékala do krásného svatebního sárí, které má sytě růžovočervenou barvu a korzet je zdobený brokátém. Oblékání nebylo nakonec tak složité, jak jsem čekala, zato ve mě vzbouzelo mnohem větší úctu. Dostala jsem rodinný šperk na krk a náušnice. Na ruku mi pomohly navléct spoustu náramků. Sváteční atmosféra byla cítit všude, a jak mi byla přilepena ozdoba na čele, cítila jsem

úžasný pocit. Byla jsem téměř připravená. Ještě učesat a namalovat a pomazání od maminky. Poté jsem vykročila z místnosti, orosená vlhkem a stanula před rodinou. Rom byl oblečený do slušivého pánského obleku a zavedl mě do místnosti, kde se odehrála většina obřadu. Seděli jsme vedle sebe, maminka po mé straně a tatínek po manželově, za přihlížení příbuzných a doprovodu české filharmonie, která nám z cédéčka hrála Vltavu. V hindí byly proneseny obřadné slova od pána z chrámu a ten nám potom oběma na krk pověsil svatební věnce. Položil nám každému ruku na hlavu a zpíval. Pak jsme se posadili a maminka mi dala do úst sladkou kuličku. Já jsem oplatila to stejné jí. Rom všemu přihlížel a usmíval se. Následovalo focení, které provází každou svatbu, neboť každá rodina se pyšní svatebními knihami plnými fotek. Takže je nutné zdokumentovat úplně všechno. Tímto byla oficiální stránka hotova a rozjela se velká sláva plná hudby, tance a jídla. Fotila jsem se snad se všemi příbuznými a všichni mě objímali a gratulovali nám. Pila se whisky, jedlo cukroví a slavilo dlouho do noci.

Druhý den ráno jsme jeli s nejbližší rodinou na slavnostní oběd do luxusního hotelu, který byl ve vedlejším státu Himachal Pradesh na úpatí Himalájí. Dali jsme si pravý indický čaj, který vůbec nebyl sypaný, ale sáčkový, a skvěle jsme se najedli. A pak jsme začali objíždět rodinu, která nás zvala na návštěvy. Když teď na to vzpomínám, hodně času jsme procestovali. Indie je obrovská a dostat se z jednoho místa na druhé znamená ujet i stovky kilometrů. A to je to vlastně pořád blízko.

Vydali jsme se do Chandigaru, nejmladšího města Indie. Celé je postavené podle projektu Le Corbusiera a je plánováno od základů. Původně mělo být město postaveno dle návrhů Alberta Mayera a Mathewa Novicki. Ale po úmrtí jednoho z nich při letecké nehodě roku 1950 byly práce svěřeny právě Le Corbusierovi. Bulváry jsou široké a dlážděné. Nejsou tu žádné krávy a ztrácí to indickou duši. Všechno je prostorné a neosobní, nikdo se na vás netlačí, potkáte tu McDonald i KFC a luxusní evropské módní značky, není tu nepořádek, prach a odpadky. Turisti sem míří hlavně kvůli Rock Garden, kterou vybudoval Nek Chand. Ten si začal sochy z odpadních materiálů budovat hlavně kvůli svému potěšení a když se město rozrůstalo, jeho dílo objevili. Diskutovalo se o tom, zda bude zachováno nebo ne a nakonec mu poskytli další prostory v okolí a po celý zbytek života zástupy soch rozšiřuje. Najdete tu všechno. Zástupy soch lidí jak na spartakiádě z kusů umyvadel a jiného porcelánu, vysoké ženy z hlíny, opice, soby a

krásky z rozbitých náramků. Rom mi povídal, že pán Nek stále žije v blízkosti svých soch a rád se baví s turisty a přijímá obdiv. My jsme ho však nepotkali.

Nejvíce mi tu chyběly krávy. Jinak jsme je potkávali všude. Pohybují se s úžasnou ladností a klidem. Dopravou nekličkují. Zvolí si chtěný směr a jdou. Provoz je jim naprosto podřízen a nikdo by v životě nechtěl krávu přejet. Je svatá a ctěná, ublížení čemukoliv živému by Vám zkazilo karmu. I McDonald musel upustit od svého hovězího burgeru a nabízí pouze ryby a kuřata. A brahmáni maso nejí.

Další z míst, kam jsme se rozjeli je Varanásí, které podle legend založil samotný Šiva. Do města, zasvěceného právě tomuto bohu smrti, města na pravém břehu nejposvátnější řeky Gangy, města umění a vzdělanosti, sádhuů - Šivových následovníků, ghátů a stupňovitých břehů sloužících všem lidským potřebám. Na poutní místo, kam míří spousta věřících a ne každý se tam za svůj život dostane. Nepřetržitě se tu spalují mrtvoly těch šťastnějších, kteří si mohli dovolit být zpopelněni na březích Gangy a tím se dostat z koloběhu převtělení rovnou do nirvány. Nespalují se zvířata, děti a svobodní, ti se jen zatíží kamenem a vhodí do řeky. Okolí se hemží prodejci všeho druhu, kteří se vás snaží zatáhnout do svého obchůdku, aby něco vydělali. A když vás neokřikují obchodníci, je tam plno žebráků a mrzáků. U spousty z nich jsem obdivovala sílu k přežití. Jednou mě vyděsil muž, který ke mně přistoupil, z košíku vytáhl kobru a chtěl zaplatit. Malé děti nás tahaly za oblečení a snažily se mluvit anglicky.

Jakmile jsme se dostali z centra města ke vchodu do vydlážděného areálu, zuli jsme se a šli s davem k řece. Stáli jsme na ghátech, které obíhají celý břeh a shlíželi na stovky koupajících se Indů. Muži se bez hany svlékali do spodního prádla a ženy se nořily do vody s veškerým oblečením. Děti skákaly do vody střemhlav a ty nejmenší tam omývali. Voda z Gangy se pije, odnáší v lahvích do dalekých vesnic a uctívá se. Koupali jsme se tu dvakrát, poprvé v noci a pak ráno. Pokaždé tu bylo spousta lidí a z tlampačů zněly hinduistické modlitby, atmosféra byla neuvěřitelná. Celé město je natěsnané pouze na jednom břehu Gangy a druhý břeh je úplně prázdný. Považuje se totiž za místo duchů lidí, kteří zde byli zpopelněni. Zemřít ve Varanásí je pořád ještě výsadou a touhou mnohých hinduistů.

Bůh Šiva patří do hinduistické božské trojice a je jeden z nejmocnějších bohů v indickém panteonu. Kult boha Šivy je spojen s dočasností a pomíjivostí všeho hmotného

stvoření a s neustálou schopností přírody tvořit. Tak vstupuje na scénu bůh ukončovatel. Šiva není pouze hrůza konce tělesné existence, ale především klid a mír spočinutí. Šiva je koncem, ale i počátkem bytosti, Šiva je pravou skutečností, která na sebe bere mnohé tvary.

Jeho choť Párvatí, dcera Himaláje, vyjadřuje energii a změnu vycházející z věčné a neměnné božské podstaty Šivy. Párvatí se vyskytuje v mnoha formách, od ctnostné Satí, přes mocnou Durgu až po bohyni smrti Kálí.

Šiva je pánem jógy, bytostí schopnou naprostého uklidnění těla i mysli. Je velikým asketou a vzorem milionům potulných asketů, kteří se vzdali světského života a vydali se cestou odříkání ke konečnému osvobození. Tím se Šiva stává zosobněním cesty meditace a cesty poznání.

Na vesnici žije s Romovými rodiči ještě Pretty. Je to mladá dívka, které umřela maminka a její otec se stal asketou. Odešel v jejím útlém věku, a tak se o ni starají. Studuje na univerzitě literaturu a umění, čeká ji svatba. V Indii je nejlepší věk na vdávání či ženění kolem 20 až 25 let a stále platí, že žena musí mít velké věno. Což je pro rodinu velký finanční výdaj. V nemocnicích uvidíte nápisy, že ženám nesdělují ultrazvukem pohlaví dítěte, právě kvůli tomu, že chlapci jsou upřednostňováni.

Celý proces před svatbou je velmi komplikovaný a promyšlený. Má dané body. Partnera svému dítěti hledají rodiče sami, a to s největší péčí. Klasicky se hned po narození sestavují osobní horoskopy, které sepisuje pán z místního templu, aby byly objektivní. Ten pak sestavuje i společný horoskop pro dvojici. Je to jeden z nejdůležitějších faktorů k určení, jestli tenhle vztah bude mít budoucnost. Porovnávají se všechny aspekty a bodují se. Pokud při srovnání získají více jak 16 bodů, uvažuje se o sňatku. Dále se srovnává Rh faktor, který je také podstatný a má prý vliv na inteligenci potomků. Na to je kladen velký důraz. Nakonec se porovnávají ještě krevní skupiny a pak se mohou budoucí novomanželé seznámit. Většinou se osobně do té doby neznali, mají k dispozici jenom fotky a víru v rodiče. Jsou takto spokojeni a berou tento postup za naprosto přirozený a správný. Před svatbou se několikrát potkají za doprovodu rodičů a stále mají možnost odmítnout. Pokud ale vše probíhá v pořádku, je svatba na obzoru.

Pro dívky to většinou není nejkrásnější den života. Poprvé odejdou z domova a loučí se s rodinou. Ve svatebních albech je vidět, jak maminka myje svou dceru a češe jí

vlasy. S krásnou péčí naposled obstarává svou dceru, která pláče a chystá se na odchod od rodiny. Ve svatební den se ženy odívají do sáří rudých barev a muž je oblečen do bílé barvy. Sáří většinou zůstává v rodině pro další dcery, dědí se, a stejně tak i rodinné šperky, kterými je nevěsta nazdobena. Na čelo se lepí tečka jako symbol třetího oka, ale v dnešní době je to prý hlavně módní trend. Vdané ženy si, většinou jen v den svátků, zdobí pěšinku ve vlasech červenou barvou. Tímto se odlišují od svobodných.

Tak, jak je pro nás nepředstavitelné, aby nám rodiče hledali celoživotního partnera, je pro Indy nepochopitelné, že můžeme vystřídat partnerů víc. Rom doteď nerozumí tomu, že už na středních školách se lidé párují a tráví spolu čas. Že spolu sexuálně žijí a často střídají partnery a jsou nestálí. V Indii je takováto možnost naprosto nepřípustná. Partneři spolu žijí až po sňatku a sexuální život okusí také až po svatbě. Navzdory tomu, že je k sobě předurčí horoskop, zůstávají spolu po celý život a rozvodovost je téměř nulová. Naučí se sami sobě rozumět, poslouchat se a vycházet si vstříc. A pokud jim to zrovna nevyhází, odloučí se od sebe na krátký čas a přemýšlí, meditují a snaží se najít chyby, které se musí změnit. Hledají k sobě neustále cestu a pěstují si vztah. Tohle je na nich obdivuhodné. Nevzdávají se a nehledají tu nejschůdnější variantu k pohodlí, neutíkají od problémů k jiným partnerům, ale jsou si oporou na celý život. Hledají krásu toho druhého a ikdyž na počátku zřejmě není zamilovanost, dokáží se spojit vnitřně a milovat se po celý zbytek života.

Obrazy jsou inspirovány celou touto cestou, vlastním prožitkem a soužitím s Romem. Sňatek se do obrazu promítl jasně rudou barvou. Je sytá a hutná jako indický vzduch, který nás všude obklopoval. Černá Ganga se line na pravé straně díla, spolu se smutečnými květinami a loučícími se ženami. Je mou vzpomínkou na Varanásí, kde uvidíte krásu i „obludnost“ Indie. Kde se na jednom místě potkává bohatý i ten nejchudší svět. Město plné krásných chrámů a památek. Centrum hudby a kultury. Místo, kde je poctou zemřít. Kde si přeje spočinout každý Ind. Je také znázorněné Šivou, který je nesen do oblak krásnými bílými ptáky. Pozorovala jsem je na rýžových polích a záviděla jim jejich volnost.

Tu postrádáte, když narazíte v New Delhi na Main Bazaar. Trh s úplně vším, který má spoustu přilehlých uliček. V davu jsme tu procházeli kolem obchůdků, zkoumali

různé ovoce, oříšky, cukrovinky a koření. Seženete tu parádní fazole, které jsem malovala pomocí šablon a o jahodách tu nemají zase ani potuchy. Dovezli jsme jich celou krabičku a světýlka v dětských očích byla nezapomenutelná. Můžete tu ochutnat téměř cokoliv, ale kupodivu vás nenutí nic kupovat. Před krámkem s látkami jsme viděli krejčího, jak šije na šlapacím prehistorickém stroji. V zapadlé uličce se smažila volská oka. Chvillemi začínáte mít pocit, že jim lezete do kuchyně, všechno totiž dělají na ulici. Vaří, umývají nádoby... Najednou se vedle nás vyloupl malinký chrámek, kde se modlil chlápek a pobíhaly dvě děti. O kus dál šil pán deku, ostatní nám nadšeně ukazovali umělou vlnu i 100% bavlnu, pokřikovali. Zahnuli jsme do zeleninové uličky, vlevo krámky a pulty se zeleninou, vpravo prodavači na zemi. Úplně jsme se tam ztratili a nakonec jsme vyšli na druhé straně. Všude byla spousta lidí, mnohem milejší mi jsou rýžové pole. Proto jsem malovala jejich klid a rozlehlost. Ty, na kterých jsem strávila tolik času, se rozprostírají přímo pod Himalájemi. Tryská na nich voda z hlubin, voní plevel a poletují vážky. Nikde nejsou zástupy lidí, provoz, troubení, prach. Jen klid. Bílí ptáci. Prostor. Pláně, po kterých se můžete rozběhnout, natáhnout ruce a proletět vzduchem. Vznést se k vrcholům hor a shlížet na Indii. Je neuvěřitelná. A já se k ní budu stále vracet. Patřím k ní.

Použitá literatura:

Dušan Zbavitel, Hinduismus a jeho cesty k dokonalosti, r.vyd. 1993

Bohové s lotosovými očima, vydavatelství Vyšehrad

Upanišady, nakladatel DharmaGaia

Bhagavadgita